

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3284/2018. (VII. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Szívós Mária* alkotmánybíró és *dr. Schanda Balázs* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet 5. melléklet 18. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó (dr. Bognár Csaba) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. melléklet 18. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a panasszal támadott jogszabály megjelölt rendelkezése ellentétes az Alaptörvény II. cikkével, B) cikk (1) bekezdésével, X. cikk (1) és (3) bekezdésével, XII. cikk (1) bekezdésével.
- [3] A Korm. rendelet panasszal támadott 5. melléklete a tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendeletben, valamint a felsőoktatási szakképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 39/2012. (XI. 21.) EMMI rendeletben szabályozott, a rendelettel megváltoztatott elnevezésű alap- és mesterképzési szakokról, illetve felsőoktatási szakképzések jegyzékéről szól. Az indítványozó a 18. pont alaptörvény-ellenességét állítja az interkulturális pszichológia és pedagógia mesterképzési szak társadalmi befogadás tanulmányok mesterképzési szakra történő átnevezése miatt az alábbiak szerint.
- [4] Az Alaptörvény II. cikkének sérelmével kapcsolatban az indítvány a névviseléshez való jogot említi meg, ugyanis a panasszal támadott jogszabályi rendelkezés miatt nincs lehetőség a szakképzettséget korábbi elnevezése szerint megszerezni.
- [5] Az indítványozó azzal összefüggésben utal az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére, hogy a Korm. rendeletet „felmenő rendszerben” és „lényegesen később” kellett volna hatályba léptetni, megjegyzi továbbá, hogy a támadott rendelkezés „nem ad elégséges felkészülési időt, teret, esélyt a korábbi névhasználat »interkulturális pszichológia és pedagógia szakos bölcsész« diploma elérésének lehetőségére”.
- [6] A Korm. rendelet támadott pontjában foglalt szakátnevezés az Alaptörvény X. cikk (1)–(2) és (3) bekezdéseit is sérti, az indítványozó szerint ugyanis ennek köszönhetően nagy mértékben csökkent e szakra jelentkezők száma.
- [7] A főtítkárról 2017. október 16-án kelt hiánypótlásra kérő és tájékoztató levelére válaszként benyújtott, 2017. november 17-én kelt indítvány kiegészítés fentiekén túl állítja továbbá a hátrányos megkülönböztetés megvalósulását is, álláspontja szerint ugyanis a jogalkotó a felsőoktatási intézményekre nézve állapít meg kötelezettséget, amely az többi piaci szereplőre nem vonatkozik.
- [8] Indítványaiiban az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás egyes elveinek; az M) cikk (1) bekezdésének; a Q) cikk (2) bekezdésének; az R) cikk (1) bekezdésének; a T) cikk (3) bekezdésének; az I. cikk (1)–(4) bekezdéseinek; valamint a XII. cikk (1) bekezdésének sérelmére.
- [9] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel

a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.

- [10] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdéseiben előírt, a határozott kérelemmel szemben támasztott feltételeknek. Az indítványozó ugyan ismertette az eljárás megindításának az okait, megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, valamint a vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, ám az alábbiak miatt a benyújtott alkotmányjogi panasz nem fogadható be.
- [11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az 52. § (1b) bekezdése pontokba szedve sorolja fel, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. Az indítványból ki kell derülnie, hogy mely jogszabályi rendelkezést mely alkotmányos jog sérelme miatt tart a panaszos alaptörvény-ellenesnek, és milyen indokok alapján. Nem tekinthető az indítvány határozottnak, ha a panaszos több alkotmányos jog sérelmét említi, azonban a megjelölt szabályok tartalmához és az alkotmányos joghoz nem igazodó vagy általános indokolással {3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásának egyes rendelkezéseit; a B cikk (1) bekezdését; a Q cikk (2) bekezdését; az R cikk (1) bekezdését; a T cikk (3) bekezdését; az I. cikk (1)–(4) bekezdéseit megjelölte indítványában azonban a megjelölt alaptörvényi rendelkezésekkel való ellentétre alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem terjesztett elő, így az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt feltételnek.
- [13] Jelen ügyben az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény II. cikkének, X. cikk (1)–(2) és (3) bekezdései, XII. cikk (1) bekezdése, valamint M cikk (1) bekezdése sérelmére is, ám indítványában nem fejtette ki, hogy a támadott rendelkezésekből (egyetemi szak nevének módosítása) közvetlenül és aktuálisan milyen jogsérelme következett be. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján bár nem elvárás az indítványozókkal szemben, hogy alkotmányjogi érvelésként részletesen kimunkált indokokat terjesszenek elő, azonban a konkrét rendelkezésre be kell mutatni azt a logikai kapcsolatot, mely az adott alkotmányos jog sérelmére vezethetett {3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [14] Alkotmányjogi panaszok érdemi elbírálása érdekében az indítványozónak igazolnia kell a ténylegesen bekövetkezett – és saját, Alaptörvényben rögzített joga sérelmét okozó – jogsérelmét, vagy ilyen jogsérelme elkerülhetetlenül bekövetkező voltát, és annak tényleges – rá nézve hátrányos – következményeit. Jelen indítvány ilyen tartalommal bíró indokolást nem tartalmaz. Mivel az indítványozó nem fejtette ki, hogy az érintett szak elnevezésének megváltozása az említett alaptörvényi rendelkezéseket is érintő jogsérelmét hogyan okozhatta, az Alaptörvény II. cikke, X. cikk (1)–(2) és (3) bekezdései, XII. cikk (1) bekezdése, valamint M cikk (1) bekezdése sérelmét állító indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt feltételnek.
- [15] 4. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az indítványt az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) és h) pontjai alapján – visszautasította.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [16] Az Abtv. 66. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a végzéshez az alábbi párhuzamos indokolást fűzöm.
- [17] 1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján benyújtott – kivételes –alkotmányjogi panaszában a Korm. rendelet 5. melléklet 18. pontjának alkotmányossági vizsgálatát kérte.
- [18] Az Alkotmánybíróság tanácsa a végzéssel az alkotmányjogi panaszt visszautasítja arra hivatkozva, hogy az indítvány egyrészt – bizonyos Alaptörvényben biztosított jogok vonatkozásában – a határozott kérelem követelményeinek nem felel meg, másrészt az indítványozó nem igazolta Alaptörvényben biztosított joga bekövetkezett sérelmét.
- [19] 2. Az alkotmányjogi panasz visszautasításával egyetértek.
- [20] Véleményem szerint azonban az alkotmányjogi panaszt nem a végzésben megjelölt indokra hivatkozva kellett volna visszautasítani, hanem annak elkésztése okán, tekintettel az alábbiakra.
- [21] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az indítványozó jogséremlere az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [22] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani; míg ugyane § (4) bekezdése kimondja, hogy a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan nap elteltével alkotmánybíró-sági eljárás megindításának nincs helye.
- [23] 3. Az Alkotmánybíróság teljes ülésének többségi álláspontja a 3264/2012. (X. 4.) AB végzés óta következetes a tekintetben, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján benyújtott panaszok esetében a határidő számításának a kiindulópontját – az Abtv. rendelkezéseinek megfelelően – a támadott rendelkezés hatályba lépése jelenti. A fenti végzéshez a jelen ügy előadó alkotmánybírója (és csak ő) különvéleményt fűzött, melyben az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panaszokkal összefüggésben a teljes ülés többségétől eltérő álláspontját fejtette ki. Véleményem szerint azonban a teljes ülés többségének döntése az előadó alkotmánybíró-t is köti, azt követnie kell.
- [24] Ezzel szemben a végzés a határidőt egyáltalán nem vizsgálja, nem tér ki arra, hogy a Korm. rendelet mikor lépett hatályba, ehhez mérten az indítványozó a panaszát mikor adta postára. Megjegyzem, arra sem tér ki, hogy az indítványozóval szemben a támadott rendelkezés mikor hatályosult.
- [25] 4. A Korm. rendelet 9. §-a szerint a rendelet 2015. szeptember 1-jén lépett hatályba, míg az indítvány 2017. október 10-én érkezett az Alkotmánybíróságra. A hatályba lépés időpontjához képest a 180. nap 2016. február 28-a volt, az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő akkor letelt.
- [26] Mivel az Abtv. 30. § (1) és (4) bekezdéséből következően a 180 napos határidő objektív határidő, annak elteltét követően az Alkotmánybíróság a befogadás más feltételét nem vizsgálhatja. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panaszt annak elkésztésére tekintettel kellett volna visszautasítani.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

[27] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1932/2017.

• • •